

ROL VAN DE SCHULDBEMIDDELAAR IN GEVAL VAN ONVERMOGEN

Vzw GREPA

maart 2008

**Anne DEFOSSEZ, Juriste et Directrice van het Steunpunt voor de
Diensten Schuldbemiddeling
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

INHOUDSTAFEL

1	Definitie onvermogen.....	3
2	Vaststelling.....	3
3	Rol van de schuldbemiddelaar	3
4	Goede praktijken van op het terrein	4
4.1	budget	4
4.2	Schulden	5
4.3	Schuldenaars	5
4.4	Opvolging van het dossier, beschikbaarheid, morele steun, luisterbereidheid.....	7
5	Moelijkheden voor schuldbemiddelaars	8
6	Pistes om te verkennen.....	9
6.1	Preventie van overmatige schuldenlast ontwikkelen.....	10
6.2	Mensen helpen om uit de isolering te stappen, om opnieuw een sociaal leven te ontwikkelen	10
6.3	Autonomie aanmoedigen.....	10
6.4	Zich beter opleiden, meer tijd nemen of tijd winnen om een betere opvolging te verzekeren	11
6.5	Beroep van de schuldbemiddelaar opwaarderen	11
6.6	Initiatieven Grepa stimuleren	11
7	Hulpmiddelen van de schuldbemiddelaar	12
7.1	Grondige bezinning van de schuldbemiddelaars over de onvermogensproblematiek	12
7.2	Beschermingen op het vlak van beslag.....	12
7.3	Budget voor een menswaardig bestaan	13
7.4	Andere info en nuttige oriëntatiepunten	13

1 Definitie onvermogen

In de praktijk beschouwen schuldbemiddelaars een huishouden als onvermogen als het budget niet toelaat geld vrij te maken om schulden terug te betalen.

Deze definitie is dus breder dan de bedragen van het leefloon en de niet voor beslag vatbare bedragen voorzien in artikel 1409 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

De referentie is dat van het budget, het element dat zo objectief mogelijk is: het budget dat zo echt mogelijk is, zoals de persoon het beleeft.

Het onvermogen zal dus worden vastgesteld na een grondig onderzoek van het "reëel" budget van de debiteur.

Dit heet dan **structurele overmatige schuldenlast**: deze toestand hangt samen met onvoldoende koopkracht of met een heel weinig flexibel budget waarbij sparen totaal onmogelijk is.

2 Vaststelling

Uit de analyse van de eerste statistische gegevens die de vzw GREPA verzamelde tussen 1 september 2006 en 31 december 2006, bleek dat **een vierde van de huishoudens, gevolgd door de diensten schuldbemiddeling** (en waarvan de inkomsten en de uitgaven gekend zijn), **meer uitgaven hebben dan inkomsten**.

3 Rol van de schuldbemiddelaar

Het doel van de schuldbemiddeling is op een duurzame manier de financiële situatie van de persoon met een overmatige schuldenlast te herstellen door het hem mogelijk te maken zijn schulden te betalen en door hem een menswaardig leven te garanderen.

Gelet op deze doelen, kan de schuldbemiddelaar **zijn onmacht vaststellen in een situatie van onvermogen** omdat:

- (1) hij niet in staat is een duurzame oplossing te vinden voor de overmatige schuldenlast: iedere terugbetaling graaft elders een nieuwe put, nieuwe schulden zullen onvermijdelijk verschijnen aangezien het gaat om een structurele overmatige schuldenlast die samengaat met een "te weinig", de perspectieven om de financiële situatie te verbeteren zijn zwak (arbeidsongeschiktheid, pensioen, laaggeschooldheid,...)
- (2) hij soms zelfs niet in staat is menswaardige levensomstandigheden te verzekeren (toegang tot de gezondheidszorg, voldoende voedsel, een dak, verwarming, elektriciteit, water, kleren, sociale banden,...)
- (3) hij niet in staat is de onafhankelijkheid van de persoon te verzekeren: de onvermogenende schuldenaar zal per definitie een "slechte beheerder" zijn (moeilijkheden om schulden te beheren)

De schuldbemiddelaar heeft hiernaast ook nog een andere belangrijke rol. Als hij de financiële situatie van de schuldenaar niet kan herstellen, kan hij er wel op toezien dat hij de prioritare kosten betaalt (de huur, de gas, de elektriciteit) om te vermijden dat het huishouden in een (nog meer) kwetsbare situatie raakt. Hij zal de schuldeisers op de hoogte stellen van de onmogelijkheid, op dat moment, om een beschikbaar gedeelte te vinden voor de terugbetaling.

De schuldbemiddelaar verdedigt inderdaad het recht op een menswaardig bestaan en kan ook zoals we verder nog zullen zien, door zijn tussenkomst bij de schuldeisers, de uitgeoefende druk verminderen en met name het traumatiserende beslag op roerend goed proberen te verhinderen. Hij kan de schuldeiser doen beseffen dat de voortzetting van de procedure van gedwongen tenuitvoerlegging niets zou opleveren.

4 Goede praktijken van op het terrein

4.1 BUDGET

Op een zeer precieze manier het budget van het huishouden vaststellen om

- De bestaansmiddelen te maximaliseren en/of de kosten te minimaliseren (*“Ik analyseer de situatie om te zien of de personen wel al hun rechten doen gelden”, “ik controleer of er geen bijkomende financiële hulp kan zijn”, “ik ga na of de inkomsten niet kunnen verhoogd worden en/of de kosten verlaagd”*)
- De sociale dienst van het OCMW sensibiliseren voor de situatie van onvermogen om financiële steun te bekommen die niet moet worden terugbetaald, en ook om te bereiken dat het OCMW achterstallige betalingen en vitale kosten op zich neemt.
- Toekomstige betalingen plannen (regularisatiefactuur voor gas, elektriciteit, belastingen, enz. ...)
- Prioriteiten vastleggen

Voorbeelden

- Gezondheidszorg: Is het gezin in orde met het ziekenfonds? Kan het in aanmerking komen voor een WIGW-, een OMNIO-statuut, voor een globaal medisch dossier? Voor de maximumfactuur? Kan het een beroep doen op een gezondheidscentrum?,
- Kinderbijslag (*“ik ga na of het bedrag normaal is: verhoogde schaal, stopzetting van het recht op een uitkering, enz”*)
- Huur en kosten (*“ik ga na of het bedrag normaal is en, ... als dat niet zo is, of het mogelijk is van woning te veranderen of een sociale woning te verkrijgen”*)
- Belastingen: Kan het gezin van een vrijstelling genieten (regionale belastingen), van een belastingkrediet (fiscale aangifte), van een terugbetaling van belastingen (*“ik maak een simulatie om na te gaan welk bedrag er het volgende jaar betaald zal moeten worden of terugbetaald zal worden”*)
- Alimentatie (kan het gezin een beroep doen op de DAVO (Dienst voor alimentatievorderingen)? , Zou de rechter het alimentatiebedrag kunnen herzien om het te verhogen of te verlagen?, ...)

- Energie: de factuur nazien, financiële steun vragen aan het OCMW, het huishouden helpen om de energiekosten te beperken (het OCMW van Schaarbeek biedt gratis spaarlampen die dankzij het Energiefonds aangekocht zijn of een complete check-up van de woning door een techniker die onregelmatigheden, lekken kan opsporen, tips kan geven om te besparen, enz.)
- Schoolkosten (“ik ga na bij de school of bij gemeentelijke sociale diensten of ik hulp kan krijgen”, “ik ga na of het ziekenfonds tussenkomt voor bepaalde uitgaven”).
- Werkgever (*“als de persoon akkoord gaat, ga ik na met de sociale dienst van de werkgever of het mogelijk is te genieten van financiële steun en in welke omstandigheden, enz.”*)
- Financiële steun – OCMW, liefdadigheid (“ik heb al iemand geholpen om te schrijven naar de koning, naar de koningin”)
- Sociale kruidenier, voedselpakketten
- Is het mogelijk bepaalde kosten te beperken of hier ten minste over na te denken (tabak, enz.) zonder dat het gezin daarom minder menswaardig moet leven? (“ik zoek trucs om het budget minder te belasten bij elke uitgave”, “ik zoek leefbare alternatieve oplossingen om de kosten te verlagen”.

4.2 SCHULDEN

De schulden analyseren om beter zicht te hebben op de schuldenlast en hem zelfs te verminderen:

- Nazicht van de afrekeningen (“ik herbekijk de Electrabelafrekeningen met de cel energie”),
- Verjaringen (*“ik voer de verjaring aan, enz.”*)
- Aanvragen tot vrijstelling (regionale belastingen,...), verzoeken tot onbeperkt uitstel van de invordering van directe belastingen en BTW, vragen tot vrijstelling van sociale bijdragen,...

De voorzichtige toevlucht tot de collectieve schuldenregeling:

De collectieve schuldenregeling is tegenwoordig slechts aangewezen voor personen die helemaal en definitief onvermogen verklaard zijn, de enige die aanspraak zullen kunnen maken op een totale kwijtschelding van de schulden. Daarnaast vereist de collectieve schuldenregeling ook een budget in evenwicht (aangezien de aanvrager geen nieuwe schulden mag maken), wat vaak helemaal niet het geval is. (*« Ik raad de collectieve schuldenregeling aan voor mensen die definitief onvermogen zijn, dit wil zeggen dat ze hun inkomsten nooit zullen kunnen verhogen, maar enkel als hun budget in evenwicht is (=0), ik dien aanvragen in voor de collectieve schuldenregeling in situaties waarin het budget niet in evenwicht is, maar enkel als de persoon zeer oud is, chronisch ziek, enz.... »*)

4.3 SCHULDENAARS

Informatie die moet worden gegeven aan de schuldenaars en de onderhandeling:

- De schuldenaars per post op de hoogte stellen van de onmogelijkheid te betalen (*“ik stuur een typebrief om betaling uit te stellen totdat de persoon terug meer vermogend is”, “Ik stel de schuldenaar op de hoogte van het onvermogen maar ik stel een oplossing voor later wanneer het mogelijk is, bijvoorbeeld wanneer er een grote kans is om werk te vinden”, “ik telefoneer en ik bevestig altijd schriftelijk”, “ik stuur een dubbele brief : een naar de schuldenaar en een naar de deurwaarder”, “ik stuur een uitvoerige brief naar de schuldenaars, zo goed mogelijk opgesteld, om aan te tonen dat wegens het recht op menselijke waardigheid elke hardnekkige doorzetting sowieso tot een mislukking zal leiden en de schuld slechts nutteloos zal verzwaren”*).
- Proberen een proces-verbaal van niet-bevinding te bekomen en het naar de andere schuldenaars opsturen.
- Indien er geen proces-verbaal van niet-bevinding bekomen is, de processen-verbaal van de beslagen die al werden uitgevoerd door verschillende deurwaarders naar de andere schuldenaars/deurwaarders opsturen.
- Als er nog geen beslag is gebeurd, de lijst met meubels doorgeven aan de schuldenaars na een bezoek aan de woonplaats van de persoon (*“ik maak zelf mijn proces-verbaal van gebrek op”, “ik doe een bezoek aan de woonplaats om vast te stellen dat de meubels van een onbeduidende waarde zijn en ik deel dit mee aan de schuldeisers”, “het bewijs door beeldmateriaal: mijn dienst heeft al foto’s gebruikt om aan te tonen dat de goederen geen waarde hadden”*).
- De opschorting vragen van de procedures van schuldinning (*“ik vraag hen 6 maanden geduld te oefenen”, “ik geef geen termijn meer op en vermeld dat de persoon zich ertoe verbindt weer contact op te nemen van zodra zijn financiële situatie verbeterd is”*).
- Als de onderhandelingen met de gerechtsdeurwaarder mislukken, de schuldeiser proberen te sensibiliseren.
- Vragen om de dossiers te groeperen (wanneer er meerdere zijn bij een zelfde schuldeiser/ gerechtsdeurwaarder) of om het dossier terug te laten keren bij de oorspronkelijke schuldeiser om de kosten te verminderen.
- De oorspronkelijke schuldeiser verwittigen van de situatie en de praktijken van de gerechtsdeurwaarder (herhaaldelijke beslagen, enz.).

De onderhandeling van afbetalingsplannen:

De schuldbemiddelaars zorgen ervoor dat de betalingen eerst en vooral gebeuren voor de onverlaagbare prioritaire schulden:

De schuldbemiddelaars onderstrepen dat het belangrijk is

- Slechts over afbetalingsplannen te onderhandelen als er geen mogelijkheid is het anders te doen: aandringende vraag van de persoon of risico om in een nog kwetsbaardere situatie te vervallen (*“ik vraag aan de personen om al hun inspanningen te richten op de betaling van prioritaire schulden”*).
- Enkel symbolische plannen voor te stellen: 5 euro (*“Als de persoon absoluut wil terugbetalen, onderhandel ik over symbolische plannen van 5*

tot maximum 10 euro waarbij ik in de briefwisseling benadruk dat het gezien de omstandigheden onmogelijk is om de opvolging van dit afbetalingsplan te verzekeren”).

- De schuldeisers op de hoogte te stellen van de situatie van onvermogen en van het feit dat de voorgestelde betaling zal gebeuren ten koste van andere alledaagse kosten.

De opvolging:

De schuldbemiddelaars onderstrepen dat het belangrijk is

- De analyse van de toestand om de zes maanden opnieuw op te maken (budget, inkomsten, schulden).
- De schuldeisers om de zes maanden op de hoogte te stellen zelfs als de situatie niet geëvolueerd is.
- Het contact met de schuldeisers zelfs telefonisch te behouden.

4.4 OPVOLGING VAN HET DOSSIER, BESCHIKBAARHEID, MORELE STEUN, LUISTERBERHEIDHEID

Meer nog dan in andere dossiers, zullen de schuldbemiddelaars de tijd moeten nemen om naar hun cliënt te luisteren, een regelmatig contact met hem onderhouden en hem steunen gedurende heel de bemiddeling.

- Luisteren, de oorzaak van de schuldenlast begrijpen en een beter zicht hebben op de globale situatie van de persoon.
- Een vertrouwensrelatie ontwikkelen.
- De onvermogende persoon uitleg geven en informeren over de werkelijke risico's en gevolgen van de lopende procedures: werken aan de overtuigingen “Citibank gaat mijn meubels komen halen” of aan de angsten over de werkelijke of ingebeelde gevolgen zoals de angst niet meer te worden geholpen door het OCMW, niet meer te worden verzorgd in het ziekenhuis, slecht aangeschreven te staan op school, nooit meer iets te kunnen lenen, dat de meubels verkocht worden, dat de kosten en interesten verhogen... (“ik leg uit aan de persoon welke risico's bestaan, wat zijn rechten en plichten zijn”, “ik stel de gebruiker op de hoogte van de goederen die vatbaar zijn voor beslag, het verloop van de procedure van schuldinning, de inkomsten die niet vatbaar zijn voor beslag, ik stel ze gerust”).
- De onvermogende persoon ervan overtuigen dat het essentieel is om voorrang te geven aan de betaling van de huur, van het gas, van de elektriciteit en van andere kosten die samenhangen met een menswaardig bestaan.
- De persoon ervan overtuigen dat het soms niet mogelijk zal zijn om alles direct terug te betalen.
- De persoon psychologisch ondersteunen (“*hen leren leven met de risico's op beslag*”).
- De persoon moreel/ sociaal ondersteunen: hem naar zijn vrijetijdsbesteding, naar zijn hobby's vragen, hem aanmoedigen en hem helpen (“*ik vraag de persoon altijd naar zijn hobby's en ik heb bijvoorbeeld*”).

al gewezen op een leuurgroep in de gemeentelijke bibliotheek”, “onze dienst heeft een praatgroep opgericht”).

- Zoeken naar toekomstperspectieven: zoeken naar een job, naar een woning, naar autonomie (“*ik stel alles in het werk om een beschikbaar gedeelte te vinden*”).
- De persoon steunen in zijn stappen (“*ik geef gratis mappen en ik help de gezinnen om hun documenten te schikken, om de jaarlijkse kosten te noteren en te voorzien, enz.*”).
- Blijk geven van soepelheid: het budget van de onvermogende huishoudens is heel/ te krap. De opvolging zal een andere vorm moeten aannemen waarbij de mislukking vooraf al wordt toegegeven, zeker wanneer er kinderen zijn (waarvan de aanwezigheid het moeilijker maakt om het budget te respecteren). De overeenkomst die gesloten wordt door de schuldbemiddelaar en de onvermogende zal soepeler moeten zijn wat betreft het nakomen van de plannen en de betaling van de prioritaire schulden (“*ik verzeker steun bij nieuwe schulden*”).
- Opvolging: De balans om de zes maanden opnieuw opmaken (budget, inkomsten, schulden).

5 Moeilijkheden voor schuldbemiddelaars

- 1) De schuldbemiddelaar is machteloos: hij heeft noch greep op de kosten van levensonderhoud, noch op de consumptiemaatschappij of de agressieve publiciteit (“*de kosten van levensonderhoud stijgen onophoudelijk*”, “*ik ben niet in staat de middelen te verhogen*”, “*de huurgelden, de kosten zijn buitensporig*”, “*het tekort aan inkomsten is zo erg dat het onmogelijk is een beschikbaar gedeelte voor de schuldeisers vrij te maken*”).
- 2) Voor de schuldbemiddelaar is het moeilijk om om te gaan met de menselijke stress (“*vaak is er zelfs geen geld om de primaire behoeften te betalen*”, “*ik voel me machteloos bij de nood*”, “*hoe kan ik gemotiveerd zijn om in detail afrekeningen te betwisten als de persoon ze niet kan betalen?*”).
- 3) De bemiddelaar heeft niet genoeg tijd om een efficiënte opvolging en steun te kunnen verzekeren.
- 4) Nieuwe schulden zijn onvermijdbaar.
- 5) De contacten met bepaalde schuldeisers verlopen moeizaam: de schuldbemiddelaar wordt niet als een neutrale persoon beschouwd (“*voor de schuldeiser ben ik niet neutraal, de onvermogende is ‘mijn beschermeling’*”), het is vaak onmogelijk een proces-verbaal van niet-bevinding te bekomen bij de gerechtsdeurwaarders of een schriftelijke bevestiging van de oninbare situatie. (*de schuldeisers aanvaarden het concept van onvermogende niet, ze willen de betaling bekomen*”, “*bepaalde schuldeisers willen niets begrijpen en zijn agressief*”, “*op den duur aanvaarden de schuldeisers de brief van onvermogenheid niet meer*”).

- 6) De druk en zelfs de hardnekkigheid van bepaalde schuldeisers die de situatie van onvermogenheid weigeren te erkennen en doorgaan met vervolgingen: beslagen, rappelbrieven en ingebrekestellingen, betalingsvraag voor elke discussie (*“wat moeilijk is, is de hardnekkigheid van de schuldeisers voor de inning”, “de gerechtsdeurwaarders die doorgaan, de nalatigheidsinteressen en de kosten die zich blijven opstapelen ondanks onze tussenkomst”, “ondanks de bedragen die wettelijk niet voor beslag vatbaar zijn, stopt de druk niet”, “er wordt geen rekening gehouden met de stappen die ik onderneem en de vervolgingen gaan door”*).
- 7) De moeilijkheid de schuldenaar te doen aanvaarden dat de bemiddelaar machteloos is en dat het onmogelijk is hem te verzekeren dat de vervolgingen, de beslagen zullen stoppen (*“hoe kan ik de persoon doen begrijpen dat ik machteloos ben tegenover zijn situatie”, “voor sommige schuldenaars is het de schuld van de bemiddelaar als de schuldeiser geen uitstel geeft”*).
- 8) De moeilijkheid om de schuldenaar te doen aanvaarden dat hij niet in staat is om terug te betalen en dat hij zich moet richten op zijn prioritaire schulden (*“de persoon is bang voor de bedreigingen en wil doen wat de schuldeiser vraagt al is dat niet realistisch”, “wat moeilijk is, zijn mensen die toegeven aan de druk van de deurwaarder en betalen ten nadele van vitale kosten”, “hoe de cliënten overtuigen die niet over genoeg info beschikken en hun rechten niet kennen?”*).
- 9) De moeilijkheid om de schuldenaar verantwoordelijkheidsgevoel bij te brengen (*“hoe een verantwoordelijkheidsgevoel bijbrengen zonder een schuldgevoel te geven?”*, *“voor deze personen is het alternatieve sociale werk zeer moeilijk”*).
- 10) De betrekkingen met de sociale diensten van het OCMW verlopen soms moeilijk (verschillend denkschema, een niet altijd efficiënte samenwerking).
- 11) De moeilijkheid om na te gaan of de schuldenaar werkelijk onvermogen is.
- 12) De moeilijkheid om sommige huishoudens te overtuigen bepaalde uitgaven te verminderen (GSM, kleren, enz...)
- 13) De moeilijkheid om financiële middelen te vinden om buitengewone kosten te betalen (hoe ieder jaar fondsen vinden om de regularisatiefactuur te betalen?).
- 14) De collectieve schuldenregeling is geen oplossing (*“als de persoon niet in een situatie zit van permanent onvermogen, als hij jong is, zal de collectieve schuldenregeling worden geweigerd”, “het risico op nieuwe schulden is zo reëel dat dit problemen stelt voor de collectieve schuldenregeling”*).

6 Pistes om te verkennen

6.1 PREVENTIE VAN OVERMATIGE SCHULDENLAST ONTWIKKELEN

Talrijke schuldbemiddelaars wensen zich toe te leggen op de preventie van overmatige schuldenlast:

- 1) Informatieve brochures creëren/ gebruiken
- 2) Mensen collectief inlichten over hun sociale rechten (bepaalde diensten organiseren al collectieve informatiesessies over de collectieve schuldenregeling bijvoorbeeld, soms met de hulp van een persoon die in een collectieve schuldenregeling zit en komt getuigen over zijn ervaring)
- 3) Preventieacties ontwikkelen, bijvoorbeeld voor mensen in socio-professionele reïntegratie of in scholen (talrijke diensten gebruiken al het budgetspel ("la galette de blé"), met name in het kader van de opleidingen die georganiseerd worden voor mensen die terug tewerkgesteld zijn onder het statuut van artikel 60).
- 4) Kennis- en bekwaamheidsuitwisselingen bevorderen tussen de bemiddelaars (werkgroepen creëren), en tussen de cliënten (praatgroepen creëren).
- 5) Inzamelacties aanmoedigen (solidariteit en spaargeld)

6.2 MENSEN HELPEN OM UIT DE ISOLERING TE STAPPEN, OM OPNIEUW EEN SOCIAAL LEVEN TE ONTWIKKELEN

- 1) Praatgroepen creëren in navolging van het pilootproject van Grepa en van het OCMW van Schaarbeek ("Aan de mensen de mogelijkheid bieden om opnieuw in het sociaal leven te stappen, om hun mening over de maatschappij te veranderen").
- 2) Personen actief steunen in hun hobby's, hun vrijetijdsbesteding, cultuurbeleving (dankzij de vzw artikel 27 of door andere initiatieven te organiseren).

6.3 AUTONOMIE AANMOEDIGEN

- 1) "Superviseren en niet doen in de plaats van..."
- 2) Mooie mappen met tabbladen kopen en de mensen leren om hun rekeninguittreksels, hun facturen, enz. te klasseren.
- 3) Agenda's uitdelen waarin de personen hun afspraken, hun jaarlijkse en maandelijkse facturen kunnen noteren, alsook verjaardagen, feesten, enz. (*"op het einde van het jaar, krijg ik veel gratis agenda's in de grote maatschappijen en ik deel ze uit aan mijn cliënten", "In St-Joost-Ten-Node hebben de schuldbemiddelaars zelfs een agenda ontwikkeld voor de cliënten van het budgetbeheer"*).
- 4) Aan de personen leren om hun sociale rechten meer te laten gelden (proactiviteit).

6.4 ZICH BETER OPLEIDEN, MEER TIJD NEMEN OF TIJD WINNEN OM EEN BETERE OPVOLGING TE VERZEKEREN

- 1) Een betere opleiding van de schuldbemiddelaars over de sociale rechten
- 2) Tijd nemen om de persoon te begeleiden (*“een geïndividualiseerde begeleiding aanbieden in alle domeinen die in verband staan met het budget”*).
- 3) Bemiddelingen ontwikkelen met personen van het terrein die gespecialiseerd zijn om alle specifieke dingen van het huishouden op zich te nemen (*een sociale telefoongids ontwikkelen van de gemeente of nagaan of deze telefoongids al bestaat*).
- 4) Partnerschappen ontwikkelen met deze diensten/ personen van het terrein (*de diensten van de gemeente ontmoeten*).
- 5) Tijd winnen door een controlelijst op te maken met de diverse posten van het budget en de punten die nagekeken moeten worden (NB: dit is het idee van de budgetbrochure, uitgewerkt door Grepa – zie hulpmiddelen)
- 6) De eerstelijns maatschappelijke werkers opleiden om de dossiers van de onvermogenden te begeleiden (zoals in Etterbeek), of een 1ste opvang oprichten (zoals in Evere).

6.5 BEROEP VAN DE SCHULDBEMIDDELAAR OPWAARDEREN

- 1) Een gemeenschappelijke handelswijze vastleggen voor alle schuldbemiddelaars om de geloofwaardigheid van de schuldbemiddelaars te vestigen.
- 6) De nadruk leggen op het niet-terugbetaalbare karakter van de hulp aan onvermogenden bij de sociale diensten van het OCMW.

6.6 INITIATIEVEN GREPA STIMULEREN

- 1) Statistische gegevens stimuleren (*“het aantal dossiers van onvermogende verzamelen om de schuldeisers en de politici hierover te informeren”*).
- 2) De acties van Grepa stimuleren i.v.m. de kosten die de gerechtsdeurwaarders aanrekenen in het kader van de minnelijke invordering .
- 3) Deelnemen aan vergaderingen met schuldeisers (*“schuldeisers ontmoeten en hun de situatie uitleggen tijdens de lunchdebatten”*).
- 4) Een overzicht opmaken van de goede praktijken van de bemiddelaars (NB : Dit is al gedaan ☺).

7 Hulpmiddelen van de schuldbemiddelaar

Als gevolg van het groepswork over de onvermogenen, werd een grondige bezinning, alsook talrijke hulpmiddelen ter beschikking gesteld van de schuldbemiddelaars (in het kader van opleidingen, op de site www.grepa.be, en in de bibliotheek van de vzw Grepa).

Een korte samenvatting hiervan:

7.1 GRONDIGE BEZINNING VAN DE SCHULDBEMIDDELAARS OVER DE ONVERMOGENENPROBLEMATIEK

Op de site www.grepa.be, beveiligde zone, in het menu schuldbemiddeling vindt u:

- De nota's van de groep 'preventie': "De diensten schuldbemiddeling in de Brusselse regio en de insolventen" en "de diensten schuldbemiddeling en de collectieve schuldenregeling: aanbevelingen en samenvatting van de correcte handelswijze".
- De processen-verbaal van de ronde tafels 2005-2006 : Zoeken in de tab "werkgroepen – Nota's en PV's/ processen verbaal van de vergaderingen/ Grote groep".

7.2 BESCHERMINGEN OP HET VLAK VAN BESLAG

Op de website www.grepa.be vindt u:

>> Zoeken met trefwoord: typ "beslag" of "gerechtsdeurwaarder",

- Goederen en inkomsten die niet voor beslag vatbaar zijn
- Op welke bedragen kan beslag gelegd worden? (ieder jaar is er een update),
- In andere documenten : het formulier voor de aangifte van een kind ten laste
- De lijst van de goederen die niet in beslag kunnen worden genomen
- Mogelijke procedure en beroep in geval van beslag: beslag van onroerend goed, het uitvoerend beslag (loonbeslag, beslag opbankrekening), het uitvoerend beslag bij onroerende goederen.
- Inbeslagname : procedure van loonoverdracht
- Tarieven voor akten van gerechtsdeurwaarders, de beslagskosten, de slotenmakerskosten in geval van beslag.

>> Zoeken met trefwoord: typ "minnelijke invordering"

- De gerechtsdeurwaarders en de minnelijke invordering.

>> Zoeken met trefwoord: typ "uitstel"

- Info over het onbeperkte uitstel van de invordering van de directe belastingen (personenbelasting) en van de BTW, alsook in de rubriek de verzoekschriftformulieren.

>>Beveiligde toegang met paswoord, klik op de tab “tools”

- Modelbrieven in het geval van onvermogen.
- Modelbrieven voor betalingsvoorstellen, enz.

>> Zoeken met trefwoord, typ “collectieve schuldenregeling”

- Een pak informatie over de collectieve schuldenregeling
- Het verzoekschrift

7.3 BUDGET VOOR EEN MENSWAARDIG BESTAAN

Om u te helpen een budget op te stellen voor een menswaardig bestaan, of om hulp te vinden wanneer de middelen van het huishouden duidelijk tekortschieten (OCMW-hulp, voedselpakketten, sociale kruideniers en anderen), vindt u op de site www.grepa.be een franstalige brochure, beveiligde toegang met paswoord, klik op de tab “hulpmiddelen/ andere : L’élaboration du budget – petit guide pratique” die we recent opgesteld hebben

7.4 ANDERE INFO EN NUTTIGE ORIËNTATIEPUNTEN

Over de financiële middelen om menswaardig te leven – vergelijking met het gemiddelde gebruik van de Belgische huishoudens

- Thematische fiche nr. 44 van het *Observatoire du Crédit et de l’Endettement* : Goede praktijken inzake budgetopmaak in het kader van schuldbemiddeling – nov. 2006 (in te kijken in de bibliotheek van het steunpunt).
- le cahier de la médiation de dettes (schrift over schuldbemiddeling) nr 8, juni 1999, Les moyens financiers pour vivre décemment (middelen om menswaardig te leven) (in te kijken in de bibliotheek van het steunpunt)

Over de armoederepels

- 9de rapport van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, gewijd aan de schuldenoverlast

>> Zoeken met trefwoord, typ “armoederapport” of “ Sociaal-economische kenmerken van mensen met schuldenlast ”)

- De thematisch fiche nr. 36/37 van het Observatoire du Crédit et de l’Endettement: sociale uitkeringen en armoede – 2005 (in te kijken in de bibliotheek van het steunpunt))

Over de statische gegevens van de huishoudens met schuldenoverlast

- Statistisch rapport 2006 – Grepa- Overmatige Schuldenlast van de gezinnen gevolgd door de schuldbemiddelingsdiensten
- >> Zoeken met trefwoord: typ “ statistiek”
- De statistische jaarrapporten over de schuldenoverlast van de Waalse huishoudens van het Observatoire du Crédit et de l’Endettement.
(in te kijken in de bibliotheek van het steunpunt, bestaat enkel in het Frans))